

İ .Î . Ôää°°â

Ñäð³ÿ «Áí öèêëîî ää³ÿ ì ääè÷í èõ çí àí ü»

²Í ÑÓËÜÒ

ΟΑΘΓ Τ Τ ²ΕÜ
Γ ΑΑ×ΑΕÜΓ Α ΕΓ ÈÄÄ – ΑΤ ÄÄΑΓ

ÓÄÊ 616
ÁÁÊ 54.132
Ô15

Ñád³p «Áí òèèèíí áá³y ì áàè÷í èò çí áí ü» çàñí í ááí í 2010 ðí èó

Ôááªªá Í. Í.

Ô15 ²í ñóèüò. — Ðaðí í ÿ³èü: Í áà÷àèüí à èí èää — Áí áááí, 2011. — 160 ñ. — (Ñád³y «Áí òèèèíí áá³y ì áàè÷í èò çí áí ü»).

ISBN 978-966-10-1298-0

Ó ÿíñªáí èèó áíñòóí í í áèèèáááí í áñ³ í ñí í áí³ ÿ èòáí í y, ÿ í á³yçáí³ ç í ä-í³ºp³ ç í áéí í øèðáí³ øèð óáí ðí á èþáñòáà —³ í ñóèüòí ì. ×èðá÷ á³çí áºòüñy, ùí ðáèá³ í ñóèüò; yè³ ùá áóááþòü í í ðóøáí í y ì í çèíí áí áí èðí áí í á³áº³ yè çò ðí çð³çí yðè; +í ì ó áéí èèáþòü ó³ çáðáí ðþááí í y³ yè áí í è ÿ ðí yáèyþòüñy; yè í ááàðè ÿ áðøó áí í í í áº ÿ ðè³ í ñóèüò³; yè³ ñí óþòü ñó÷áñí³ ñí í ñí áè è³-èóááí í y; ùí í í ðð³áí í ðí áèðè, áàè çáí í á³áºè ÿ í áóí ðáí í þ ððáááá³;

Ó èí èç³ ÿ ñòyòüñy áíñòí á³ðí³ ðà í áèñó÷áñí³ ø³ á³áí í í ñó³, ùí á³áí í á³-ááþòü ááóí ðèòáóí èí ðáèí í áí ááó³yí çáðóá³æí èò³ á³º÷èçí yí èò ì áàè÷í èò áñí ó³áº³ è ðà í áðáá³ðáí³ ááááóí ð³÷í èí áíñªáí í ááóí ðá.

ÓÄÊ 616
ÁÁÊ 54.132

*Í ðí ðí í yºòüñy çáèíííí ÿ ðí ááçí ðñüèá ÿ ðááí.
Æí áí á ÷áñòèí á òüí áí áèááí í y í á ì í æá áóçè á³áçáí ðáí á
á áóáü-yèí ì ó áèáèyá³ ááç áí çáí èó ááçí ðá ÷è áèáááí èò çáá*

ISBN 978-966-10-1749-7 (ñád³y)
ISBN 978-966-10-1298-0

© ООО «Мир и Образование», 2010
© Í áà÷àèüí à èí èää — Áí áááí,
ì áéí í á³ ÿ ðááá, 2011

Слово до читача	9
НЕВЕЛИКА ЗАМІТКА ПРО «НЕЗРОЗУМЛІ» СЛОВА, АБО ПРО НАУКОВО-МЕДИЧНІ ТЕРМІНИ	11
ТРОХИ ІНФОРМАЦІЇ ПРО АНАТОМІЮ ТА ФІЗІОЛОГІЮ ГОЛОВНОГО МОЗКУ	11
Особливості живлення нервових клітин.....	12
Кровообіг головному мозку	13
Оболонки головному мозку та їхні функції.....	14
Пластичність головному мозку	15
ЩО ТАКЕ ГОСТРЕ ПОРУШЕННЯ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ.....	16
МЕХАНІЗМ РОЗВИТКУ ІНСУЛЬТУ.....	19
КЛАСИФІКАЦІЯ ГОСТРИХ ПОРУШЕНЬ МОЗКОВОГО КРОВООБІГУ	20
Класифікація за механізмом порушення кровообігу.....	20
Класифікація за причинами, що викликали порушення кровообігу	21
<i>Класифікація причин, що викликають ішемічний інсульт</i>	<i>21</i>
<i>Частота виникнення різних видів ішемічного інсульту.....</i>	<i>22</i>
<i>Класифікація причин, що викликають геморагічний інсульт</i>	<i>22</i>
Класифікація за тривалістю неврологічної симптоматики.....	23
Ще трохи про терміни	24
ІНСУЛЬТ У ЦИФРАХ.....	24

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ІНСУЛЬТІВ.....	27
Фактори ризику ішемічного інсульту та транзиторної ішемічної атаки.....	27
<i>Вік</i>	27
<i>Стать</i>	27
<i>Інсульт у родичів першої лінії</i>	27
<i>Артеріальна гіпертензія</i>	28
<i>Цукровий діабет</i>	28
<i>Транзиторна ішемічна атака та (або) раніше перенесений інсульт</i>	28
<i>Ожиріння</i>	29
<i>Ішемічна хвороба серця</i>	30
<i>Порушення ліпідного обміну</i>	30
<i>Стеноз сонних артерій</i>	30
<i>Порушення серцевого ритму — миготлива аритмія</i>	30
<i>Серцева недостатність</i>	33
<i>Куріння</i>	35
<i>Зловживання алкоголем</i>	36
<i>Вживання таблетованих протизаплідних засобів і постменопаузальна гормональна терапія</i>	36
<i>Поведінкові особливості</i>	36
<i>Тривалий негативний психоемоційний та психосоціальний стрес</i>	38
<i>Фізична активність</i>	39
<i>Нестача тестостерону в крові</i>	39
Фактори ризику геморагічного інсульту.....	40
Ситуації, які можуть спровокувати настання інсульту	41
ОЦІНКА СТАНУ ПАЦІЄНТА З ІНСУЛЬТОМ.....	41
Оцінка ступеня порушення свідомості.....	41
Оцінка стану функції зовнішнього дихання	44
Оцінка стану серцево-судинної системи	45
Оцінка неврологічного статусу	45
<i>Загально мозкова симптоматика</i>	45
<i>Вогнищеві симптоми</i>	46
<i>Порушення вищої нервової діяльності</i>	47

Попереднє визначення локалізації та обсягу ураження головного мозку.....	48
<i>Визначення локалізації ураження</i>	48
<i>Визначення обсягу ураження</i>	49
ЯК САМОСТІЙНО ДІАГНОСТУВАТИ ІНСУЛЬТ	50
КЛІНІЧНА КАРТИНА РІЗНИХ ВИДІВ ІНСУЛЬТУ	52
Найпоширеніший інсульт — ішемічний	52
<i>Ішемічні інсульти, що найчастіше зустрічаються,</i>	<i>53</i>
<i>Ішемічні інсульти, що рідко зустрічаються</i>	<i>56</i>
Менш поширений інсульт — геморагічний	57
Найпідступніше порушення мозкового кровообігу — транзиторна ішемічна атака	60
<i>Визначення</i>	60
<i>Причини</i>	62
<i>Особливості клінічної картини</i>	62
ДІАГНОСТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИ ІНСУЛЬТІ	63
Комп'ютерна томографія	64
Магніто-резонансна томографія	66
Ультразвукова доплерографія	68
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО ЛІКАРСЬКІ ПРЕПАРАТИ	69
Про назви лікарських препаратів	69
Звідки беруться ліки	70
Поняття доказової медицини	74
ДОЛІКАРНЯНИЙ ЕТАП І ПЕРША ДОПОМОГА	77
Яких засобів ужити, якщо є підозра на інсульт	77
Алгоритм серцево-легеневої реанімації.....	78
<i>Техніка штучного дихання</i>	<i>79</i>
<i>Техніка закритого масажу серця</i>	<i>80</i>
<i>Контроль ефективності серцево-легеневої реанімації</i>	<i>81</i>
<i>Що робити після відновлення дихання та серцебиття</i>	<i>81</i>
Чому потрібно швидко доставити пацієнта з інсультом до лікувальної установи.....	82

ЛІКАРНЯНИЙ ЕТАП	83
Лікування ішемічного інсульту	83
<i>Базисна терапія</i>	83
<i>Специфічна терапія</i>	84
Лікування геморагічного інсульту	87
Профілактика та лікування ускладнень	87
<i>Набряк мозку</i>	87
<i>Запальні процеси в легенях</i>	88
<i>Запалення сечовивідних шляхів</i>	89
<i>Тромбоемболія легеневої артерії</i> <i>та тромбоз глибоких вен</i>	90
<i>Пролежні</i>	90
<i>Малорухливість у суглобах</i>	93
<i>Порушення функції товстого кишечника</i>	94
Харчування в ранній період інсульту	95
ЖИТТЯ ПІСЛЯ ІНСУЛЬТУ	
(реабілітація та вторинна профілактика)	96
Чому відбувається відновлення порушених функцій	97
Принципи реабілітації.....	98
Завдання реабілітації	98
<i>Відновлення рухової активності</i>	98
<i>Відновлення мовних розладів</i>	99
<i>Астенодепресивний синдром</i>	99
Етапи реабілітації	100
<i>Ранній (лікарняний) етап</i>	100
<i>Домашній етап</i>	101
Ефективність реабілітації.....	101
ВТОРИННА ПРОФІЛАКТИКА ІНСУЛЬТУ	
Вплив на фактори ризику (загальні заходи профілактики)	103
<i>Артеріальна гіпертензія</i>	103
<i>Цукровий діабет</i>	105
<i>Порушення ліпідного обміну</i>	105
<i>Куріння</i>	106
<i>Зловживання алкоголем</i>	108
<i>Ожиріння</i>	109
<i>Фізична активність</i>	110

Хірургічні методи профілактики	111
Профілактика кардіоеMBOLічного інсульту	113
<i>Миготлива аритмія</i>	113
<i>Гострий інфаркт міокарда та тромби лівого шлуночка</i>	114
Профілактика при некардіоеMBOLічному інсульті	115
<i>Ацетилсаліцилова кислота (аспірин)</i>	115
<i>Клопідогрель</i>	118
<i>Дипіридамол та аспірин</i>	118
Особливості вторинної профілактики у жінок	119
Профілактика геморагічного інсульту	119

ПЕРВИННА ПРОФІЛАКТИКА ІНСУЛЬТУ, АБО ЯК УНИКНУТИ ВСІХ ПРОБЛЕМ, ОПИСАНИХ У КНИЗІ.....

Артеріальна гіпертензія та контроль артеріального тиску	120
Цукровий діабет та контроль цукру в крові	121
Миготлива аритмія	122
Серцево-судинні захворювання	123
Безсимптомний стеноз сонних артерій	123
Контроль холестерину та порушення ліпідного обміну	123
Ожиріння та нормалізація маси тіла	124
Підвищення фізичної активності та боротьба з гіподинамією	125
Куріння	125
Про алкоголь	125
Дієта	126
Психосоціальні проблеми	130
Особливості первинної профілактики у жінок	131

ПРО ЩО НЕ ПИШУТЬ У МЕДИЧНИХ КНИГАХ

Додаток № 1

<i>Таблиця 1. Шкала Глазго</i>	137
<i>Таблиця 2. Лікарські препарати, що застосовуються для лікування артеріальної гіпертензії. Фармакологічні групи і непатентовані (міжнародні) назви лікарських препаратів</i>	138

<i>Таблиця 3.</i> Вміст клітковини у харчових продуктах	139
<i>Таблиця 4.</i> Вміст пектинів у харчових продуктах	139
<i>Таблиця 5.</i> Вміст омега-3 жирів у морепродуктах	140
<i>Таблиця 6.</i> Вміст омега-3 жирів у рослинних джерелах	140
<i>Таблиця 7.</i> Вміст жирних кислот в оліях.....	141

Додаток № 2

Словник медичних термінів	142
---------------------------------	-----

Додаток № 3

Список скорочень	159
------------------------	-----

T NĪ AĒĒĀĪ NŌ² ÆĒĀĒĀĪ Í ß
Í ĀĀĀĪ ĀĒŌ ĒĒ²ŌĒĪ

Äëÿ ōĪāĪ, ùĪĀ Ī ðāāēēūĪ Ī ēāðōāāðē ðĪĀĪŌĪ Þ Ī ðāāĪ ³çĪ ō, Ī āðāĪ ā³ ēē³ðēĪ ē Ī ĪāēĪ Ī³ āĪ āðā æēāēðēñÿ é çāāæē áóðē ñēōēĪ ē. ŌĪĪ ō çŌĪ ° æēāēāĪ Ī ÿ ðāðāēōāðēçŌ² ōūñÿ:

- ☉ Ī³āāēùĪĪ ēĪ ñĪ ĪæēāāĪ Ī ÿĪ ēēñĪ Þ;
- ☉ Ī³āāēùĪĪ ēĪ ñĪ ĪæēāāĪ Ī ÿĪ æēÞēĪçē, ÿēā ° ĪñĪ ĪĀĪ ēĪ āæāðāēĪ Ī āĪ āðā³çĪ.

Ī āñā Ī ĪçēŌ ā³āĪ ĪñĪ Ī Ī āñē ō³ēā ñŌĀĪ ĪāēŌū 2 %, ñĪ ĪæēāāĪ Ī ÿ Ī ĪçēĪ Ī ēēñĪ Þ ā ñŌĀĪ³ ñĪ ĪēĪ Þ ā āĪ ðĪñēēŌ ñŌĀĪ ĪāēŌū 25 %, ā ā Ī āēāĪ ūēēŌ ā³Ōāē — 50 % ā³ā çāāāēūĪ ĪĀĪ āēēĪ ðēñŌĀĪ Ī ÿ Ī ðāāĪ ³çĪ ĪĪ .

Çā āĪāŌ Ī ĪçĪ ē ñĪ Īæēāā° āēēçüēĪ 115 ā æēÞēĪçē, ùĪ ā³ā-Ī Īā³ā° 75–100 Ī ā/Ōā. Ōā ñŌĀĪ ĪāēŌū 17 % āñ³ŌçĪ æēÞēĪçē, ÿēā Ī āāŌĪ āēŌū ā Ī ðāāĪ ³çĪ .

Äëÿ ōĪāĪ, ùĪĀ Ī³āŌðēĪ ōāāðē ōāēēē ³Ī ŌĀĪ ñēāĪ ēē ĪāĪ ³Ī ðā÷ĪāēĪ, ō āĪ ēĪĪĀĪ ĪĪ ō Ī ĪçēŌ ° āŌñŌā Ī āðāæā ēðĪĀĪĪñĪ ēŌ ñŌāēĪ, ÿē³ çāāāçĪ ā÷ŌÞŌū āēñĪ ēēē ēðĪĀĪ ō³ē. Çā 1 Ōā ÷āðāç Ī ĪçĪ ē Ī ðĪŌ³ēā° āĪ 800 Ī ē ēðĪā³, ùĪ ñŌĀĪ ĪāēŌū Ī ðēāēēçĪ Ī 15–20 % āñūĪāĪ ĪāñÿāŌ ōēðēŌēÞ÷ĪçĪ ēðĪā³. Ēð³Ī ōĪāĪ, ³ñ-Ī ŌÞŌū Ī āŌĀĪ ³çĪ ē, ùĪ āĪçĀĪ ēÿÞŌū Ī āĪ ðāāēÿŌē ā³ēūŌā ēðĪ-ā³ āĪ Ī ðāŌÞÞ÷ēŌ ā³āā³ē³ā çā ðāðŌĪĪ ē çĪ āĪ ŌĀĪ Ī ÿ ŌĪ ēŌ āĪ Ī āĪ ðāŌÞÞ÷ēŌ ā³āā³ē³ā āĪ ēĪĪĪ ĪĪ Ī ĪçēŌ. Þē Ī ēñāā āĪ ĪñŌĪ ē Ī āāēĪ: «ÿēùĪ ŌŌĪ Ī ā ŌĪ ÷ā ððŌāēðēñÿ, ŌĪ Ī āŌāē ³ Ī ā çñŌ» (2Ōāññ. 3:10) ÷ē (2ÑĪ ē. 3:10).

Ō³ āāĪ³ āĪçĀĪ ēÿÞŌū çðĪçŌĪ ³ðē, ÷ĪĪ ō Ī āā³Ōū ðēĪ ÷āñĪāā Ī Ī ðŌŌĀĪ Ī ÿ ēðĪĀĪ Ī ĪñŌ÷āĪ Ī ÿ āĪ ēĪĪĪ ĪĪ Ī ĪçēŌ Ī ðēçĀĪ āēŌū āĪ ŌāŌāēūĪ ēŌ Ī āñē³āē³ā. ĀĪ ñēŌū ēēŌā Ī ā 5 Ōā Ī āðāðāāðēñÿ ēðĪĀĪ Ī ā³āŌ āñūĪāĪ āĪ ēĪĪĪ ĪĪ Ī ĪçēŌ, ùĪĀ ō Ī ūĪĪ ō Ī āñŌāēē Ī āçĀĪ ðĪŌĪ³ çĪ ³Ī ē é çāāēāāēū.

Çāāÿÿē ĪñĪāēēāĪñŌÿĪ áŌĀĪāē ēðĪĀĪĪñĪ ĪçĪ ñēñŌāĪ ē Ī ĪçĪ ē Ī Īæā Ī ðĪ āēūĪĪ çāāāçĪ ā÷Ōāāðēñÿ ēðĪā³ Þ Ī āā³Ōū ÿēùĪ Ī Ī ēĪāēĪ ā ððŌāð³ē, Ī Ī ÿēēŌ āĪ Ī ūĪāĪ āĪ ñŌāāēÿŌ² ōūñÿ ēðĪā, çāēŌĪ Ī ðēŌūñÿ. Ī ðĪ ŌÞ ĪñĪāēēā³ñŌū ēðĪĀĪ Ī ĪñŌ÷āĪĪ Ī ÿ āĪ ēĪĪĪ ĪĪ Ī ĪçēŌ Ī ē Ī ĪĪāĪ ðēĪ Ī ō Ī āñŌĪĪ ĪĪ ō ðĪçā³ē³.

ΕΔΙ ΑΙ Ι Τ ΝΟΑ×ΑΙ Ι Β
ΑΙ ΕΙ ΑΙ Τ ΑΙ Ι Τ ÇΕΟ

Αίεϊάιέε ί ίçîê çááçï á÷òþòυ έδιá'þ äá³ í ädí³ äðòäð³ç; áí óðð³øí³ ñííí³ ðà ððááòì³ äððäð³ç. Νίί ί ó äðòäð³þ í áçáæè ðàè ðíí ó, ùí ùá á áááί έί ó ίíí³ ðèèè, ùí ç í äðàðèñèáί í ý í ðεçáíáèòυ áí ί ίýáè ñòáί ó ñòί áείáí ί á ñíí, ðí áοί áí äòðà-ðè ñá³áí ί ί ñò³. Ó ί ί ðί áεί έί³ ÷ äðáí à ί áèää³ ððáááοί³ äðòäð³ç; çèèááþòυñý á ί áί ó ñòáεί ó, ýèó ί áçèááþòυ ί ñíí ί áί ί þ, ááί ááçáèúí ί þ äððäð³çþ. Öý äðòäð³ý³ äá³ ñíí ί í³ äðòäð³ç; ί á ί ñíí ί-á³ áí έί áί ί áί ί ί çέó çèèááþòυñý á ° áεί á äððäð³áèúí á è³èüòá. Óá³ ° òί é çàðèñί έέ ί áòáί çì, ùí áí çáí έý° ί áá³òυ ί ðè ί ί-áί ί ί ó ί áί ί á³÷í ί ί ó ί ðεί έί áί ί í³ ί ί ñòá÷áί ί ý έδιá³ ί ί ñí-ί ί é³ ððáááοί³ é äðòäð³ýð çáððáðè ί ί ðί áèúí έέ έδιáí ί á³á áí έί áί ί áί ί ί çέó. Í ñυ ýè ί ðί òá ί èñáá áí áè³èñúèέέ áí äòί ί³ è³èáð Ó.ð. Á³èè³çé (1621–1675), ýèèè áí äðøá ί ί èñáá³ çðíçοί³ á çí á÷áί ί ý òúí áí äðòäð³áèúí ί áí è³èüöý: «Í áí ί áí ðáçó ý ðί çð³çáá ί ί ί áðεί áí, ó ýεί áí ί ðáá³ äðòäð³ç; — ñíí ί á³ ððáááοί á — òñáðááεί³ ÷ äðáí à ñεί ñòáί³ èè é ñòáèè ί áí ðí ò³á-ί έί è, çáèðèáøè áí ñòοί έδιá³ ç òúí áí áί έó. Í áí áè òáí ðί áí ί á òððáóááèá áèáί à òáí ðί áá». Çáí áí ί òá äðòäð³áèúí á è³èüòá ί áçáæè Á³èè³ç³òáèì έί έί ί.

Á³á òúí áí έί èá á³áðí áýòυ òðè ñòáεί è — ί áðááί ý, ñáðááί ý òá çááί ý ί ί çέí á³ äððäð³ç, ýè³ áèáèýòυ έδιá'þ í³áèòè³ áí έί á-ί ί áí ί ί çέó. Ááèèè³ äðòäð³ç; ðί ðí òί áýòυ ί ί ί ί ááðòί³ áí έί áί ί áí ί ί çέó, à á³á òèð á³εί é ó òί áùó áí έί áί ί áí ί ί çέó ðί çοί áýòυñý äð³áί³ äðòäð³ç. Νèñòáί ó ñíí ί ί èò äðòäð³é ί áçèááþòυ έáðí ðèá-ί έί ááñáεί ί ί. Á³ί çááçï á÷ó° 2/3 ί ί ððáá ί ί çέó á äðòäð³áèú-ί³é έδιá³ é çááçï á÷ó° έδιá'þ ί áðááί³ ðà ñáðááί³ á³á³èè áí έί áί ί áí ί ί çέó. Νèñòáί ó äðòäð³é «ððáááοί á — ί ñíí ί áί á» ί áçèááþòυ ááððááðí ááçèèýðí έί ááñáεί ί ί έδιáí ί ί ñòá÷áί ί ý áí έί áί ί áí ί ί çέó. Áí ί è çááçï á÷óþòυ ððáðèί ó ί ί ððáá³ áí-ñòááèýþòυ έδιá ó çááί³ á³á³èè áí έί áί ί áí ί ί çέó.

È²ÉÓΑΑÍ Í Β ΑΆÌ Î ÐΑΆ²×Í Î ΑΪ ²Í ÑÓÈÛÒÓ

Àαçèñí à òαððàí ³ÿ àαì î ðαά³÷í î ãî ³í ñóèÛòó ï ðí àî ãèòüñÿ â ï ñí î ãî ï î ó çà òèì è ñàì èì è ï ðèì òèì àì è, ùì è è³èóáàí - í ÿ ³øàì ³÷í î ãî ³í ñóèÛòó. Ñí àòèó³÷í à òαððàí ³ÿ àαì î ðαά³÷í î ãî ³í ñóèÛòó í à ñüî ãî ãî ³ à³αñòóí ÿ. Çà ï î êαçàí í ÿ ï è ï ðí àî ãèòüñÿ ò³ðòðá³÷í à àððò÷àí í ÿ — àèääèáí í ÿ àαì àòì ï è, ï ðè í àÿáí î ñò³ àí àáðèçì è çαñòí ñí àóðòü ï àèèääáí í ÿ èè³í ñè í à øèèèó àí àáðèçì è.

Ï ðí àí î ç ï ðè àαì î ðαá³÷í î ï ó ³í ñóèÛò³ áóæá ñáðèí çí èè, çà ñòàòèñòèèè ð ç 37 000–50 000 àì àðèèáí ò³á, ó ÿèèò ùì ð³÷í î ðí çáèää³òüñÿ àαì î ðαá³÷í èè ³í ñóèÛò, èèóá 38 % àèèèääòü ãî ðí àî ãèòü ðí èó⁷⁶.

Ï ÐÏ Ò²ÈΑÈÒÈÈΑ ÕΑ È²ÉÓΑΑÍ Í Β ÕÑÈÈΑΑÍ ΑÍ Û

Õñèèääí àí í ÿ çòñòð³÷òüñÿ ³ ï ðè ³øàì ³÷í èò, ³ ï ðè àα - ï î ðαá³÷í èò ³í ñóèÛòáð. Ï ðè ³øàì ³÷í èò ³í ñóèÛòáð í àáðí èí - á³÷í à ñèì ï òì ï àòèè à í à òáèà àáæèà, òì ï ó í à ï àðøèè ï èáí àèòí àèòü àí ðí òüáá ç òñèèääí àí í ÿ ï è, ï ðè àαì î ðαá³÷í î ï ó ³í ñóèÛò³ — í àáí àèè, í àáðí èí á³÷í ³ ï ï ðòøàí í ÿ í àñò³èÛèè àáæè³, ùì ñàì à áí í è áí èèääòü ï à ï ðí àí î ç çàòáí ððááí í ÿ. Àè à ðí ò³èàèòèèò òà è³èóááí í ÿ òñèèääí àí ù ï ðè òüì ï ó àèá³ ³í ñóèÛòó ï ï òð³áí î ï ðí àî ãèòèè í à ï àí ø ñòαðàí í î.

Ï àáðÿè ï î çèó

Ï ðè÷èá

Ðααèòÿ ï î çèí àî ðèàí èí è í à çí èæáí í ÿ àáí ï ðèì èí àí - í ÿ èðí àí î á³áó ³ àí àñè³áí è òüì àí ï ï ðòøàí í ÿ àáèèääòí àí àí í àí ³í ó ðα÷í àèí. Õÿæè³ñòü ï àáðÿèò ï î çèó ï ðÿì ï ï ðí ï ï - ðò³èí à ðí çì ³ðò òðæáí í ÿ àí èí àí î ãî ï ï çèó.

⁷⁶ Zurasky J. et al. Early mortality following spontaneous intracerebral hemorrhage. *Neurology*, 2005. 64: 725–727.

Đĩçàèàà°òũñý â ĩ ãðø-ãðóãó ãĩ áó âªâ ĩ ĩ÷ãðèø ºĩ ñóèũòó.
Ī àèñèì àèũĩ à àèðàçĩ ºñòũ — ĩ à òðãðß-ĩ 'ýòò ãĩ áó, ĩ ĩ ñòóĩ ĩ-
ãĩ çĩ áĩ øó°òũñý ĩ à ñũĩ ĩ ó-ãĩ ñũĩ ó ãĩ áó.

Ēªèóããĩ ĩ ý

Çãõĩ àè ààçèñĩ ĩç; òãðãĩ ºç; çĩ èããĩ ĩ ý òãĩ ĩ ãðãòððè òªèà,
ĩ ºãĩ ýòã ĩ ĩ èĩ ããĩ ĩ ý ãĩ èĩ àè, èõĩ ºðóããĩ ĩ ý ãĩ èũĩ àèð âªã÷òò-
òªã º ñóãĩ ĩ òã ºĩ. ºĩ ĩãªã ãããðòũñý ãĩ òªððãªª÷ĩ ĩ ãĩ èªèóããĩ ĩ ý
ĩ ããðýèó ĩ ĩ çéó òã àèããèýßòũ ãñòèĩ ó ãããĩ ĩ ĩç; èªñòèè, ùĩã
óĩ èèĩ òðè ñðèñèãĩ ĩ ý ĩ ãðãĩ ãĩç; òèãĩ èĩ è.

Çãĩ àèũĩ º ĩ ðĩ òãñè à èããĩ ýò

Ī ðè÷èĩã

Ó áªèũòĩ ñòª ãèĩ àãèªã çãĩ àèũĩ º ĩ ðĩ òãñè à èããĩ ýò (*ĩ ĩãã-
ĩ ĩ ĩ ý*) àèĩ èèãßòũ ó ĩ ãòªºĩ òªã ç ĩ ĩ ðóçãĩ èĩ èĩ ãòãĩ ĩ ý ĩ ãĩ à-
ñèªãĩ è òĩ ãĩ, ùĩ çãã ããĩ ãĩ ºñò øèóĩ èã ĩ ĩ òðãĩ èý° à àèðãèũĩ º
øèýðè. Òã òñèèããĩ áĩ ĩ ý ĩ àçèããßòũ ãñĩ ºðãªªºß, à ĩ ĩ ããĩ ĩ-
ĩ ºß, ýèã àèĩ èèã° à ðãçóèũòãº òũĩ ãĩ — ãñĩ ºðãªªªĩ ĩ ð.

ªĩ øĩß ĩ ðè÷èĩ ĩ ð çãĩ àèãĩ ĩ ý èãããĩ ºã ° òðèããèã çĩ ãðó-
õĩ ĩ èãĩ ĩ ý, ĩ ðèãĩ º÷ãĩ ĩ ý èãøèããĩ ãĩ ðãðèãèñó. Òã òñèèãã-
ĩ áĩ ĩ ý ĩ àçèããßòũ ºªĩ ĩ ñòãðè÷ĩ ĩ ð ĩ ĩ ããĩ ĩ ĩ ºß.

Ã ĩ ãĩ ò ãèĩ àãèãò òã ĩ ĩ ãã òðãĩ èðèñý ĩ à òĩ ĩ º ĩ ĩ ðóçãĩ ĩç;
ñãªãĩ ĩ ĩ ñòª.

Ī ĩ ããĩ ĩ ĩ ºý ° ĩ ðè÷èĩ ĩ ð 20–40 % ñĩ ãðòĩ ĩ ñòª ºãª ºĩ ñóèũ-
òó à ãĩ ñòðèè ĩ ãðªã.

Ī ðĩ òªãèðèèã

Ó àèĩ àãèó ĩ ĩ ðóçãĩ ĩ ý èĩ ãòãĩ ĩ ý àèèĩ ðèñòĩ ãóßòũ ãĩ ãó-
ããĩ ĩ ý ããðã çĩ ĩã, ãñòããèãĩ èè ó øèóĩ ĩ è.

Ī ãĩ ãóªãĩ ĩ ðããèũĩ ĩ ñòããèðè çã ñòãĩ ĩ ĩ ðĩ òĩ ãĩ; ĩ ĩ ðĩ ã-
ĩ èĩ è. Æèããèýðè ñèç º ĩ ĩ èðĩ ðèĩ ĩ ý ç ðĩ òĩ ãèĩ ðèè. Ī ðĩ è-
ããðè ðĩ òĩ áó ĩ ĩ ðĩ ãèĩ èĩ ó ðĩ ç÷èĩ ãĩ è, ýªª ĩ ºñòýòũ ðĩ ĩ àøèó.
Ī ĩ ãè à ĩ ĩ èĩ ñèãðè ðĩ òĩ áó ĩ ĩ ðĩ ãèĩ èĩ ó òãèè ðĩ ç÷èĩ ĩ ĩ : ĩ à
ñèýĩ èó ãĩ ãè ĩ ĩ èèãñòè ĩ ĩ ĩª èĩ ããã÷èè (÷ãèĩ ĩç) ñĩ ãè òã
òãð÷ãĩ ãĩ ñèª òã ãĩ ããðè ĩ ãðò èðãĩ àèũ èĩ ãó. Ī ãĩ ã'ýçèĩ ãã
÷èũãĩ ĩ ý çóãªã ĩ ºñèý èĩ ãèĩ ãĩ ĩ ðèèĩ áĩ ĩ ý çãª ĩ 'ýèĩ ð çóã-
ĩ ĩ ð ùªèĩ ð.

ТРОМБ (від *грецьк.* thrombos — «згорток, згусток») — згусток крові.

ТРОМБОЗ (від *грецьк.* thrombosis — «згортання») — утворення внутрішньосудинних згустків крові.

ТРОМБОЛІТИК — лікарський препарат, що застосовується для проведення *тромболітичної терапії*, або *тромболізу*.

ТРОМБОЛІТИЧНА ТЕРАПІЯ (ТРОМБОЛІЗИС) (від *грецьк.* lysis — «розчинення, розпад, ослаблення, розв'язка») — розчинення згустків крові, які викликали закупорку судин.

ТРОМБОФЛЕБІТ — запалення стінки вени, що супроводжується утворенням тромбу, який закриває її просвіт.

ТРОМБОЦИТОПЕНІЯ — знижена кількість тромбоцитів у крові.

ТРОМБОЦИТИ (від *грецьк.* thrombos — «згорток, згусток» і kytos — «вмістилище, клітина») — клітини, які беруть участь у згортанні крові.

ТРОМБОЕМБОЛ — тромб, який відірвався від місця свого утворення й потрапив у циркулюючу кров.

ТРОМБОЕМБОЛІЯ — гостра закупорка кровоносної судини тромбом, що відірвався від місця свого утворення.

ФАКТОР РИЗИКУ — фактор, що не є безпосередньою причиною певної хвороби, але збільшує ймовірність її виникнення.

ФАРМАКОДИНАМІКА (фармако- + *грецьк.* dynamikos — «який має силу, який діє») — розділ фармакології, що вивчає механізм дії та фармакологічні ефекти лікарських речовин.

ФІБРИЛЯЦІЯ ШЛУНОЧКІВ — хаотичне скорочення окремих м'язових волокон шлуночків серця з падінням АТ до нуля і як наслідок припинення кровообігу по всьому організмі.

ФІБРИЛЯЦІЯ ПЕРЕДСЕРДЬ (від лат. fibrilla — зменшувальне від fibra — «волокно») — те саме, що і *миготлива аритмія*.

ФОТОПСІЯ (photopsia; *грецьк.* photos — «світло», opsis — «зір») — поява в полі зору безпредметних образів: крапок, що рухаються, плям, фігур, що частіше світяться, блискучих.

ХОЛЕСТЕРИН (від *грецьк.* chole — «жовч» і stereos — «твердий») — речовина із групи *ліпідів*; уперше виділена з жовчних каменів, звідси й назва. Входить до складу клітин головного мозку, гормонів кори надниркових залоз і статевих гормонів, регулює проникність клітинних мембран.

ХОЛЕСТЕРИН ЛІПОПРОТЕЇДІВ ВИСОКОЇ ЩІЛЬНОСТІ — холестерин, що міститься в ліпопротеїді високої щільності. Холестерин, як і інші *ліпіди*, не розчиняється в крові і для його транспортування по кровоносній системі потрібний «візник». Тому холестерин прикріплюється до білків. Такий комплекс ліпідів з білками називається ліпопротеїдом. Ці комплекси можуть бути різної щільності (високої або низької).

ХОЛЕСТЕРИН ЛІПОПРОТЕЇДІВ НИЗЬКОЇ ЩІЛЬНОСТІ — холестерин, що міститься в ліпопротеїді низької щільності. Див. також *Холестерин ліпопротеїдів високої щільності*.

ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ (від *лат.* cerebrum — «головний мозок») — пов'язаний з головним мозком. Наприклад, Ц. атеросклероз.

ЦИНГА — захворювання людини, зумовлене нестачею у їжі вітаміну С.

 "КНИГА ПОШТОЮ" А/С 529
 м. Тернопіль, 46008
 т. (0352) 287489, 511141
 (067) 3501870
 mail@bohdan-books.com

Науково-популярне видання

Їаџꝑу «Аї џџџџїї ааꝑу і ааџ-ї џџ џї аї ү»

Ōāā°a Ī āāēī Ī ēāēnāī āđīāē÷
ꝑĪ ŃŌĒŪð

Āī ēī āī ēē đāāāēōī ð Āī āāāī Āōāī ēē
 Đāāāēōī ð Ī ēūāā Ēī ðōēūñūēā
 Ī āēēāāēī ēā Āī ēī āēī ēđā Āāñāēēēē
 Ēī ì ì 'Ĵōāđī à āāđñōēā Ī ēūāē Ī ĩñōōī āī ð

Ī ꝑāī ēñāī ĩ āī āđōēō 25.12.10. Ōī ðī āð 84đ108/32. Ī āī ꝑđ ĩ ðñāōī ēē.
 Āāđī ꝑđōđā Ōāēī ñ. Ōī ĩāī . āđōē. āđē. 8,40. Ōī ĩāī . ðāđāī -āꝑāā.8,40.

Āēāāāī ēōōāī «Ī āā÷āēūī à ēī ēāā – Āī āāāī »
 Ñāꝑāīōōāī ĩ ðī āī āñāī ĩ ŷ āī Āāđāāāī ĩāī ðā°ñððē āēāāāōꝑā ĀĒ ¹ 370
 āꝑā 21.03.2001 ð.

Ī āā÷āēūī à ēī ēāā – Āī āāāī , à/ñ 529, ĩ . Ōāđī ĩ ĩ ꝑēū, 46008
 ðāē./Ōāēñ (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
 publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
 www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-1298-0

9 | 789661 | 012980